

Regionale Ambulancevoorziening RAV Hollands Midden

Financiële verantwoording 2016

RAVHOLLANDSMIDDEN

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij de verklaring
d.d. 27 maart 2017

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2016 sector RAV HM	4	Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid	24
Paragrafen:	6	Controleverklaring accountant	26
1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing		Voorstel Resultaatbestemming	29
2. Onderhoud kapitaalgoederen		Bijlagen (geen deel uitmakend van de financiële verantwoording)	30
3. Financiering		Balans per 31 december 2016 volgens RJ	30
4. Bedrijfsvoering		Aansluiting tussen balans Sector RAV volgens RJ en BBV	32
Overzicht van baten en lasten	7	Aansluiting tussen resultaat Sector RAV volgens RJ en BBV	33
Jaarrekening/Balans per 31 december 2016	8		
Overzicht van baten en lasten	9		
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	10		
Toelichting op de balans per 31 december 2016	12		
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2016	19		

Jaarverslag 2016 sector RAV HM

TwAZ verlengd

De sector Regionale Ambulance Voorziening Hollands Midden (RAV HM) biedt verantwoorde ambulancezorg. De RAV HM kenmerkt zich als een professionele, innovatieve en transparante organisatie. De patiënt heeft hier recht op!

De Tijdelijke wet Ambulancezorg (TwAZ) is het wettelijk kader waar de ambulancediensten sinds 1 januari 2013 mee te maken hebben. Op basis van deze wet heeft het ministerie van VWS vergunning verleend aan de RAV HM om ambulancezorg te verlenen in de veiligheidsregio Hollands Midden. In 2016 heeft de Minister van VWS besloten tot verlenging van de werkingsduur van de wet tot 2020. Het wetgevingstraject hiertoe is gestart.

Financiering ambulancezorg

Vanaf 1 januari 2014 is de financiering gekoppeld aan de door het RIVM, in het referentiekader Spreiding en Beschikbaarheid vastgestelde, benodigde paraatheid. Budgetparameters zijn onder andere de normcapaciteit uit het referentiekader (S&B 2013; RIVM), het aantal ambulances en het aantal kilometers. De ritaantallen zijn niet primair gekoppeld aan de financiering, maar blijven indirect door hun invloed op het referentiekader S&B een belangrijke factor. Voor het ambulancevervoer gelden vaste tarieven die door de NZa worden vastgesteld. De RAV HM heeft met de zorgverzekeraars afgesproken om één keer per jaar een eindafrekening te laten plaatsvinden.

Meldkamer Ambulancezorg

Bij de invoering van de Tijdelijke wet Ambulancezorg is de verantwoordelijkheid voor de meldkamer op zowel inhoudelijk als financieel gebied bij de RAV komen te liggen. Op 27 mei 2014 is de meldkamer Ambulancezorg Hollands Midden verhuisd naar de Gemeenschappelijke Meldkamer de Yp.

Het merendeel van het MKA-personeel (centralisten, stafmedewerkers en direct-leidinggevend) is in dienst van de RAV HM. Het opleidingsdossier en de kwaliteitsportefeuille zijn sinds 2013 ondergebracht bij de RAV Hollands Midden.

Spreiding en beschikbaarheid 2013 van kracht

Het RIVM heeft in opdracht van het Ministerie van VWS in 2016 het referentiekader spreiding en beschikbaarheid herzien. Vanaf dit jaar wordt het referentiekader jaarlijks bijgesteld. Op grond van het laatst gepubliceerde referentiekader dient de paraatheid vanaf 2017 te worden verhoogd. Het Ministerie van VWS en de zorgverzekeraars verwachten van de RAV dat zij paraatheid levert conform dit kader. In 2016 heeft de RAV HM paraatheid geleverd conform S&B 2013. In 2017 voldoet de RAV HM aan de vereiste beschikbare paraatheid zoals beschreven in S&B 2016.

In het referentiekader S&B zijn in de regio Hollands Midden zeven standplaatsen gedefinieerd. Door de RAV HM, met instemming van de zorgverzekeraars, wordt gebruik gemaakt van negen standplaatsen. Drie uitgebreid geoutilleerde standplaatsen waar het personeel de dienst aanvangt en zes eenvoudige, doelmatig ingerichte units (standplaatsen) die, indien demografische of infrastructurele wijzigingen in de regio er om vragen, kunnen worden verplaatst. In 2016 is de standplaats Moordrecht vanwege verplaatsing van de op- en afrit van de A20 verplaatst. Door te kiezen voor het concept van vaste en mobiele standplaatsen heeft de RAV HM twee extra standplaatsen kunnen inrichten.

Het inzetgebied waar het RIVM van uitgaat is bepalend voor de omvang van de benodigde paraatheid. Dit vormt weer de basis voor het budget. Dit inzetgebied is niet geheel congruent aan de veiligheidsregio. In 2017 worden hierover met de buurregio's en de Zorgverzekeraars verdere afspraken gemaakt.

Prestaties voldoen niet aan norm

De prestaties bij spoedvervoer (A1) voldeden in 2016, uitgaande van de veiligheidsregio, niet aan de wettelijke norm van 95%. De responstijd bij spoedmeldingen vond in 94,4 % (94,2% in 2015) van de spoedgevallen binnen 15 minuten plaats. Met name de onvoldoende beschikbare paraatheid als gevolg van gebrek aan gespecialiseerde verpleegkundigen en de stijging van de zorgvraag (het aantal ritten steeg over 2016 met 3,3%) waren hiervan de oorzaak. Ook de toename van de ritduur als gevolg van de capaciteitsbeperking van ziekenhuizen (door sluitingen en opnamestops) heeft hiertoe bijgedragen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

Als gekeken wordt naar het gebied waarbinnen de RAV HM ambulancezorg moet verlenen conform de berekeningen van het RIVM wordt de norm van 95% wél behaald.

De RAV HM verkent continu de mogelijkheden om de responstijden verder te verbeteren. In oktober 2013 is de RAV HM gestart met de Directe Inzet Ambulance (DIA) voor burgers. Sinds oktober 2015 wordt DIA ook ingezet voor zorgprofessionals. Dit houdt in dat direct nadat een spoedmelding binnenkomt en het adres van het noodgeval is vastgesteld, de ambulance wordt gealarmeerd. Vervolgens vindt verdere triage plaats en wordt bepaald welke urgentie van toepassing is. De meldkamertijd is in 2016 ten opzichte van 2015 met 20 seconden verbeterd.

Deelname aan de USAR

Een aantal verpleegkundigen van de RAV HM neemt deel aan de USAR organisatie (Urban Search And Rescue). Deze medewerkers zijn getraind om (inter)nationaal te worden ingezet in rampsituaties. Door het beschikbaar stellen van deze medewerkers aan de USAR geeft de RAV HM op (inter)nationaal niveau blijk van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Kwaliteitszorg en NEN 7510

De RAV HM is sinds 2005 een HKZ-gecertificeerde ambulancedienst. Dit betekent dat voldaan wordt aan de gestelde kwaliteitsnormen en wettelijke eisen. In 2014 is door KIWA het certificaat afgegeven voor het HKZ kwaliteits- en veiligheidsmanagementsysteem. Bij de jaarlijkse opvolgingsaudit zijn in 2016 geen tekortkomingen geconstateerd. De RAV HM bereidt zich voor op hercertificering volgens HKZ en conform NEN 7510 in 2017. (Nb.: in februari 2017 is het HKZ-certificaat opnieuw voor 3 jaar afgegeven.)

Onderzoek gestimuleerd

De sector RAV HM stimuleert wetenschappelijk onderzoek. Verdere ontwikkeling van de ambulancezorg op wetenschappelijke basis is belangrijk. Uiteindelijk draagt dat bij aan betere zorg voor de patiënt. Binnen de RAV HM zijn twee researchverpleegkundigen deels beschikbaar voor het uitvoeren en begeleiden van wetenschappelijk onderzoek.

In 2016 liepen onder andere de volgende onderzoeken:

- MISSION/Coronair-open: deelname aan een langlopend cardiologisch onderzoek van het LUMC;
- Brain-open: onderzoek naar de meerwaarde van de nieuwe, met de regionale ziekenhuizen afgesproken werkwijze en zorgpaden bij patiënten met een herseninfarct.
- RHM-studie: evaluatiestudie naar de meerwaarde van het gebruik van de LUCAS bij reanimaties welke in 2014 is afgesloten. Een wetenschappelijke publicatie is in voorbereiding.
- Diverse literatuuronderzoeken ter voorbereiding van de scholing van medewerkers en de implementatie van nieuwe materialen. In 2016 is LUCAS 3 als eerste in Europa geïntroduceerd.

Bij de onderzoeken wordt intensief samengewerkt met het LUMC. Regelmatig wordt een artikel gepubliceerd naar aanleiding van de onderzoeken.

Project TRX gestaakt

De monitoren zijn aan vervanging toe en de RAV wordt geacht landelijke ontwikkelingen te volgen en een digitaal ritformulier te introduceren. In 2015 is besloten een innovatief concept (TRX) te introduceren, dat naast deze functionaliteiten, de mogelijkheden zou bieden voor Telemedicine. Dit houdt o.a. in dat een arts, via een videoverbinding tussen ziekenhuis en ambulance, kan worden ingeschakeld voor het inbrengen van diens expertise bij complexe zorgverleningen. Het project TRX heeft helaas te maken gehad met een ernstige tegenslag. De ontwikkelaar is in 2016 overleden met als gevolg dat de continuïteit niet langer kon worden gegarandeerd. De RAV HM heeft hierop moeten besluiten het TRX-traject te staken. Met de zorgverzekeraars waren vooraf afspraken gemaakt teneinde de financiële risico's van het project TRX te dekken. Voor de RAV HM heeft het einde van TRX geen financiële gevolgen gehad. In 2016 is een alternatief gevonden voor TRX. De projectmatige uitwerking (Europese aanbesteding, gunning en implementatie) vindt verder plaats in 2017.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

Paragrafen

1. Weerstandsvermogen en risico-beheersing - Afdekking risico's Sector RAV Hollands Midden

Afspraken prestatieniveau

Er wordt, ondanks dat de prestaties licht verbeterden niet voldaan aan de norm van 95%. De voor 2016 met de zorgverzekeraars afgesproken korting bij een percentage <93,8% behoefde niet te worden toegepast. In 2017 wordt de RAV HM geacht minimaal 95% te behalen. Een korting van €100.000 zal anders van toepassing zijn.

Weerstandscapaciteit

Het totaal van de Reserves aanvaardbare kosten van de Ambulancezorg en Meldkamer bedraagt op basis van de instemming met het voorstel resultaatbestemming 2016 € 335.152. Dat is circa 1,3 % van de (kosten)omzet 2016 van het programma Ambulancezorg. Deze reserves kunnen worden ingezet indien blijkt dat bij de invoering van de nieuwe bekostigingssystematiek het budget lager uitvalt dan begroot.

Daarnaast beschikt de sector RAV over een reserve Huisvesting RAV van, bij aanvang boekjaar 2017 € 366.724. Deze reserve wordt ingezet om de komende jaren de kosten van het groot onderhoud aan de locaties van deze sector te bestrijden.

2. Onderhoud kapitaalgoederen

Wagenpark

De RAV Hollands Midden beschikt over een wagenpark van ambulancevoertuigen en piketvoertuigen. De lasten die hiermee gemoeid zijn, worden verantwoord onder de post 'Kosten ambulances'. Materieel wordt centraal ingekocht. Ten behoeve van het onderhouden van de ambulances is een meerjarige overeenkomst met een leverancier afgesloten waar al het onderhoud is ondergebracht.

Huisvesting

De RDOG Hollands Midden, sector RAV heeft één hoofdvestiging in eigendom. Dit betreft het gebouw aan de Vorkweg in Alphen aan den Rijn. Leiden en Gouda zijn gehuurde locaties. Daarnaast zijn er 6 mobiele

standplaatsen (portocabins) eigendom. De grond waar deze units op staan wordt gehuurd.

In 2016 is standplaats Alphen aan den Rijn gerenoveerd en is de mobiele standplaats Moordrecht vervangen en verplaatst. Er zijn totaal negen standplaatsen in de regio Hollands Midden. Voor de gebouwen, is een meerjarenonderhoudsplan aanwezig. De noodzakelijke onderhoudsmaatregelen worden conform de NZa-voorschriften gedekt uit de reguliere budgetten.

3. Financiering

De financiering van de ambulance activiteiten vindt plaats op basis van door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) voorgeschreven, in 2016 bijgestelde, tarieven. Voor nadere informatie omtrent de financiering waaronder de Wet Fido wordt verwezen naar de financiële verantwoording en het jaarverslag van de RDOG Hollands Midden.

4. Bedrijfsvoering

De algemeen manager heeft het voornemen om de bedrijfsvoering zodanig in te richten, dat er over 2017 geen negatief resultaat ontstaat. Er zal hiertoe onder andere worden gestreefd naar een zo beperkt mogelijke inzet van uitzendkrachten. In 2017 wordt de omvang van het personeel op het niveau gebracht van S&B 2016.

De RAV HM heeft in het kader van de Tijdelijke wet Ambulancezorg een aanwijzing gekregen voor het uitvoeren van ambulancezorg in de regio Hollands Midden. Onderdeel hiervan is de verantwoordelijkheid voor de meldkamer ambulancezorg. De aanwijzing geldt voor de duur van de TwAZ.

Voor een nadere toelichting op de bedrijfsvoering wordt verwezen naar de toelichting op onderhavige financiële verantwoording, het jaarverslag van de RDOG Hollands Midden en het sociaal maatschappelijk verslag van de Sector RAV.

Overzicht van baten en lasten

Er is bij de Sector RAV HM sprake van één programma, te weten ambulanceactiviteiten. Hieronder volgt een overzicht van de begrote en gerealiseerde opbrengsten en kosten. Voor een nadere toelichting op de opbrengsten en kosten wordt verwezen naar de toelichting op de programmarekening, zoals opgenomen in de financiële verantwoording.

Leiden, maart 2017

P. Haasbeek, Algemeen manager, RAV Hollands Midden

AMBULANCEACTIVITEITEN (SECTOR RAV)

	Begroting (na wijziging) 2016	Realisatie 2016
	€	€
Opbrengst rittarief	22.035.000	24.521.260
Resultaat rittarief	-	- 2.398.250
Bijdrage VWS	1.695.000	1.947.321
Overige inkomsten	527.000	431.849
Vrijval voorzieningen	63.000	63.400
Totaal van de baten	24.320.000	24.565.580
Personeelskosten excl. FLO	15.260.000	16.077.150
FLO kosten incl. VOP	1.868.000	2.054.917
Kosten Meldkamer	2.176.000	2.308.548
Kosten ambulances	3.001.000	2.861.878
Algemene kosten	2.390.000	2.454.361
Vrije margegelden	385.000	-
Financiële lasten	325.000	324.568
Vennootschapsbelasting	-	-
Onvoorzien	-	-
Totaal van de lasten	25.405.000	26.081.422
Totaal saldo van baten en lasten	- 1.085.000	- 1.515.842
Onttrekking reserve Huisvesting RAV	110.000	126.914
Resultaat ambulanceactiviteiten	- 975.000	- 1.388.928

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

Jaarrekening

BALANS PER 31 DECEMBER 2016

ACTIVA	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut		
- overige Investeringen met een economisch nut	12.642.666	12.796.350
Totaal vaste activa	<u>12.642.666</u>	<u>12.796.350</u>
Vlottende activa		
Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar		
- vorderingen op openbare lichamen	230.953	136.929
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd korter dan één jaar	787.244	975.188
- overige vorderingen	4.641.056	3.190.820
Liquide middelen	1.169	-
Overlopende activa	71.524	305.257
Totaal vlottende activa	<u>5.731.946</u>	<u>4.608.194</u>
Totaal generaal	<u>18.374.612</u>	<u>17.404.544</u>

PASSIVA	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
- Reserve Aanvaardbare Kosten RAV (RAK)	1.724.080	2.907.480
- Bestemmingsreserve Huisvesting RAV	366.724	493.637
- resultaat	-1.388.928	-1.183.400
<i>Totaal eigen vermogen</i>	<i>701.876</i>	<i>2.217.717</i>
Voorzieningen		
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	-	63.400
Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer		
- binnenlandse banken	6.808.000	6.956.000
Totaal vaste passiva	<u>7.509.876</u>	<u>9.237.117</u>
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar		
- Banksaldi	-	34.130
- Overige schulden en overlopende passiva	10.864.736	8.133.297
Totaal vlottende passiva	<u>10.864.736</u>	<u>8.167.427</u>
Totaal generaal	<u>18.374.612</u>	<u>17.404.544</u>

Overzicht van baten en lasten 2016

Omschrijving programma	Begroting (na wijziging) 2016			Realisatie 2016		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Ambulance-activiteiten	24.320.000	25.405.000	-1.085.000	24.565.580	26.081.422	-1.515.842
Mutaties reserves	110.000	-	110.000	126.914	-	126.914
Resultaat	<u>24.430.000</u>	<u>25.405.000</u>	<u>- 975.000</u>	<u>24.692.494</u>	<u>26.081.422</u>	<u>- 978.928</u>

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Algemeen

De Gemeenschappelijke Regeling Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG) is per 1 januari 2006 opgericht en bevat naast de ambulanceactiviteiten ook nog andere activiteiten. De ambulanceactiviteiten zijn ondergebracht in de Sector RAV. De onderhavige financiële verantwoording bevat uitsluitend de activiteiten die zijn ondergebracht in de Sector RAV.

Verslaggevingsregels

De financiële verantwoording is, daar deze primair tot doel heeft als verantwoording naar de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en de representerende zorgverzekeraars, zoveel mogelijk opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Daar waar NZa-regels een andere indeling vereisen, is de NZa-indeling gevolgd. Specifieke BBV-informatie, zoals buiten de schatkist gebleven middelen en kengetallen zijn alleen (geconsolideerd) in de jaarstukken RDOG Hollands Midden opgenomen. In de bijlage is een balans per 31 december 2016 opgenomen op basis van de door de NZa voorgeschreven verslaggevingsregels en een aansluiting tussen de balans volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ) en het BBV. Tevens is in de bijlage de aansluiting tussen het resultaat volgens de RJ en het BBV weergegeven.

Activiteiten

Programma's

Binnen de RDOG zijn alle ambulanceactiviteiten ondergebracht in de Sector RAV. Voor de Sector RAV is een aparte begroting opgesteld. Er is dus sprake van één programma.

Vergelijkende cijfers

In de balans per 31 december van dit jaar is de balans per 31 december van vorig jaar als vergelijkend cijfer opgenomen. In de programmarekening over dit jaar is zo veel mogelijk rekening gehouden met de vereisten van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In 2016 is een nieuw ERP systeem geïmplementeerd. Met de implementatie van het nieuwe systeem is het inzicht in de onderverdeling van de materiële vaste activa vergroot.

Op basis hiervan is de rubricering van een aantal posten onder de materiële vaste activa herzien. De vergelijkende cijfers zijn daarmee aangepast.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de financiële verantwoording

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de financiële verantwoording bekend zijn geworden.

Balans Vaste activa/Materiële vaste activa

Investerings met een economisch nut

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met lineaire afschrijvingen naar rato van de geschatte economische levensduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Vanaf het moment van ingebruikneming wordt lineair afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. De waardering van de materiële vaste activa, die bestemd zijn om te worden verkocht, is gebaseerd zoals hiervoor omschreven dan wel tegen lagere taxatiewaarde.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Bedrijfsgebouwen, inclusief installaties etc.	10 - 50
Ambulances	5
Medische inventaris	5
Vervoermiddelen	5
Inventaris	10
Automatisering	5
Verbindingsnetwerk	5
Overige bedrijfsmiddelen	5

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 2.500 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening getroffen. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Vaste passiva

Nog te bestemmen resultaat

Het nog te bestemmen resultaat zal door het bestuur, via een resultaatbestemming, worden toegevoegd aan het Eigen Vermogen, bestaande uit de Reserve Aanvaardbare Kosten RAV (RAK) en/of de Bestemmingsreserve huisvesting.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwending

Voorziening efficiëncykorting

Betreft een terug te betalen bedrag i.v.m. onderproductie ritten jaren 2011 t/m 2013. Afrekening hiervan heeft over de jaren 2015 en 2016 plaatsgevonden.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Programmarekening

Opbrengstresultaat ritten

Het verschil tussen het budget aanvaardbare kosten en de opbrengst uit rittarieven wordt ultimo boekjaar verantwoord als 'resultaat rittarieven' in de programmarekening en in de balans verantwoord onder de posten 'Te verrekenen met zorgverzekeraars'. Het budget aanvaardbare kosten wordt na afloop van het boekjaar door middel van een nacalculatie vastgesteld en goedgekeurd door de zorgverzekeraars en de NZa. Eventuele aanpassingen naar aanleiding van de vaststelling en goedkeuring van de nacalculaties worden

verwerkt indien en voor zover zij bij het opstellen van de betreffende financiële verantwoording bekend zijn.

Personeelslasten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod, zoals opgenomen in het BBV, op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremies ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Voor de verwerking van de kosten inzake de overgangsregeling FLO wordt verwezen naar de toelichting op de programmarekening en de toelichting op de langlopende financiële rechten en verplichtingen.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is het wetsvoorstel Vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen in werking getreden. In verband daarmee heeft de RDOG de vennootschapsbelasting (Vpb) positie fiscaal getoetst, in de zin dat de RDOG aan de hand van de per 1 januari 2016 geldende Vpb-wetgeving heeft beoordeeld of en in hoeverre zij in beginsel Vpb-plichtig is en zo ja of en in hoeverre zij een beroep kan doen op een subjectieve of objectieve vrijstelling. Op grond van de fiscale toetsing concludeert de RDOG dat de activiteiten niet leiden tot Vpb-plicht respectievelijk tot heffing van vennootschapsbelasting. Derhalve is in de jaarrekening geen rekening gehouden met Vpb.

De Belastingdienst is op basis van de fiscale toetsing en de beoordeling van Vpb-plicht gevraagd te bevestigen dat de RDOG bij ongewijzigde omstandigheden vanaf 2016 niet zal zijn onderworpen aan de heffing van Vpb. Hierover is nog geen uitsluitel verkregen.

Indien de RDOG wel onderworpen zou zijn aan de heffing van Vpb, dan ontstaat overigens, op grond van het verlies van de RAV HM, een aanzienlijke post te verrekenen verliezen, waardoor van feitelijke Vpb betaling in de komende jaren naar verwachting geen sprake zal zijn.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

Toelichting op de balans per 31 december 2016

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

Het verloop van de overige investeringen met een economisch nut kan als volgt worden weergegeven:

	Boekwaarde 01-01-2016	Investering	Desinvestering bijdragen derden	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2016
	€	€	€	€	€
Gebouwen en terreinen	9.880.503	555.947	19.050	483.622	9.933.778
Ambulances c.a.	1.900.045	53.800	-	715.932	1.237.913
Medische inventaris	48.931	470.409	-	28.391	490.949
Kantoor Inventaris	451.694	76.766	-	81.149	447.311
Automatisering	355.887	114.150	-	172.342	297.695
Verbindingen	159.290	121.194	-	55.409	225.075
Overige bedrijfsmiddelen	-	10.417	-	472	9.945
Totaal	12.796.350	1.402.683	19.050	1.537.317	12.642.666

In 2016 is de rubricering van een aantal posten aangepast, waardoor deze posten bij aanvang boekjaar niet aansluiten met de stand per ultimo 2015. De investering in gebouwen en terreinen betreft de verplaatsing van de post Moordrecht en de verbouwing van de locatie Alphen aan den Rijn. De investering in Medische inventaris betreft de aanschaf van de nieuwe versie Lucas (36 stuks). De desinvestering betreft de oude post Moordrecht.

VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Vorderingen op openbare lichamen	230.953	136.929
<i>Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd korter dan één jaar</i>		
Rekening-courant Rijks schatkist	787.244	975.188
<i>Overige vorderingen</i>		
De in de balans opgenomen overige vorderingen kunnen als volgt gespecificeerd worden:		
Debiteuren	4.473.554	3.079.636
Voorziening dubieuze debiteuren	- 115.000	- 115.000
Nog te vorderen bedragen	280.002	223.684
Betaalde voorschotten	2.500	2.500
	4.641.056	3.190.820

Liquide middelen

De in de balans opgenomen liquide middelen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Rekening-courant ING Bank N.V. NL58INGB 0671 6540 39 1)	1.111	-
Rekening-courant ING Bank N.V. NL39INGB 0007 1438 53 2)	58	-
	<u>1.169</u>	<u>-</u>

1) Betreft de reguliere Rekening-Courant bij de ING;

2) Betreft de aangehouden liquiditeit ten behoeve van de kosten voor de tweede kredietfaciliteit bij de ING.

Overlopende activa

De in de balans opgenomen overlopende activa kan als volgt gespecificeerd worden:

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Vooruitbetaalde posten	<u>71.524</u>	<u>305.257</u>

PASSIVA

VASTE PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen bestaat uit de Reserve Aanvaardbare Kosten RAV (RAK), de bestemmingsreserve Huisvesting RAV en de resultaatbestemming 2015, zoals op 30 maart 2016 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. De indeling van de reserves is conform het BBV.

Reserves

	Stand 01-01-2016	Storting	Resultaat 2015	Onttrekking	Stand 31-12-2016
	€	€	€	€	€
Reserve Aanvaardbare Kosten RAV (RAK)	2.907.480	-	- 1.183.400	-	1.724.080
Bestemmingsreserve Huisvesting RAV	<u>493.637</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>126.913</u>	<u>366.724</u>
Totaal	<u>3.401.117</u>	<u>-</u>	<u>- 1.183.400</u>	<u>126.913</u>	<u>2.090.804</u>

De onttrekking aan de Bestemmingsreserve Huisvesting RAV betreft het totaal van de werkelijke onderhoudskosten 2016.

Reserve Aanvaardbare Kosten (RAK)

In 2014 heeft het Ministerie van Financiën aangegeven dat de Reserve Aanvaardbare Kosten niet als een voorziening kan worden gezien, maar als onderdeel van het eigen vermogen dient te worden beschouwd. Als gevolg van deze uitspraak is de voorziening Reserve Aanvaardbare Kosten in 2014 opgeheven.

Op grond van het op 25 maart 2015 door het Algemeen Bestuur RDOG Hollands Midden aanvaarde voorstel resultaatbestemming is het in 2014 vrijgevallen saldo van deze voorziening in 2015 aan de Reserve Aanvaardbare Kosten RAV (RAK) toegevoegd.

Voorzieningen

	Stand 01-01-2016	Storting	Onttrekking	Vrijval	Stand 31-12-2016
	€	€	€	€	€
<i>Door derden bekleemde middelen met een specifieke aanwending</i>					
Efficiëncykorting	63.400	-	-	63.400	-
Totaal	63.400	-	-	63.400	-

Door derden bekleemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting

Efficiëncykorting

Over de jaren 2011 t/m 2013 zijn er minder ritten gereden dan de door de NZa verlangde groei ten opzicht van 2010. Op grond hiervan is een efficiëncykorting toegepast welke over de jaren 2014 t/m 2016 is verrekend. Het saldo per ultimo 2015 is geheel in het jaar 2016 verrekend.

Vaste schulden met een looptijd van langer dan één jaar

De vaste schulden met een looptijd van langer dan één jaar kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen		
De Sector RAV heeft een drietal leningen bij de BNG bank.	6.808.000	6.956.000

Overzicht basisgegevens van de lopende geldleningen:

Geldlenings-nummer	Jaar opname	Hoofdsom	Rente percentage	Stand 01-01	Aflossing	Stand 31-12	Rente
BNG 40.106.139	2011	4.000.000	4,95	3.760.000	80.000	3.680.000	182.160
BNG 40.106.499	2011	2.000.000	5,25	1.880.000	40.000	1.840.000	96.600
BNG 40.107.567	2012	1.400.000	3,52	1.316.000	28.000	1.288.000	45.338
Totaal		7.400.000		6.956.000	148.000	6.808.000	324.098

De resterende looptijd van alle geldleningen is meer dan vijf jaar.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

VLOTTENDE PASSIVA

Het onder de netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar opgenomen banksaldo kan als volgt gespecificeerd worden:

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Rekening-courant ING Bank N.V. 67.16.54.039	-	34.130

De eertijds afgegeven kredietfaciliteit ad € 4.000.000,- is per 1 januari 2016 gewijzigd in twee kredietfaciliteiten van elk € 2.000.000,-. Evenals bij de oude kredietfaciliteit zijn er geen zekerheden aangaande de beide nieuwe kredietfaciliteiten afgegeven.

De onder de netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar opgenomen overige schulden en overlopende passiva kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Crediteuren	449.903	1.382.073
Vooruit ontvangen posten	-	-
Nog te betalen posten	1.434.069	816.626
Te verrekenen met zorgverzekeraars	4.067.418	1.648.804
Nog te betalen Rekening Courant RDOG HM	4.913.346	4.285.794
	10.864.736	8.133.297

De afrekening Meldkamer Ambulancezorg met de Nationale Politie ad circa € 0,8 miljoen is in 2016 onder 'Nog te betalen posten' verantwoord. In 2015 is deze post verantwoord onder 'Crediteuren'.

Het verloop van de post 'Te verrekenen met zorgverzekeraars' kan als volgt worden weergegeven

	2016
	€
Stand per 1 januari	1.648.804
Afwikkeling 2012-2013	20.364
Opbrengstresultaat ritten 2016	2.398.250
Stand per 31 december	167.418

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De Sector RAV is voor een aantal toekomstige jaren gebonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende financiële rechten en verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze rechten en verplichtingen:

a. Huurverplichtingen

De Sector RAV heeft huurverplichtingen inzake onroerend goed; de totale jaarlast bedraagt ongeveer € 387.000. De looptijd van de huurverplichtingen verschilt per standplaats, geen van de verplichtingen heeft een looptijd langer dan 5 jaar, behoudens de huurverplichting Vondellaan Leiden die een looptijd heeft van 25 jaar.

b. Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Op grond van artikel 44 lid 3 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten zijn er geen voorzieningen gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Per 31 december 2016 bedragen de belangrijkste niet opgenomen verplichtingen:

- Vakantietoelage circa € 424.000
- Vakantiedagen circa € 507.000
- PLB uren circa € 550.000.

c. Onderhoudscontracten

De Sector RAV heeft een doorlopend mantelcontract voor alle ambulances. Voor ieder voertuig, onder de voorwaarden van deze mantelovereenkomst, wordt een vijfjarig contract aangegaan. De jaarlijkse verplichting bedraagt circa € 260.000.

De Sector RAV heeft met ingang van 2008 een onderhoudscontract ten aanzien van het communicatiesysteem waaronder navigatieapparatuur. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 73.000. De overeenkomst wordt stilzwijgend na drie jaar steeds met één jaar verlengd.

De Sector RAV is in 2008 een onderhoudscontract voor medische apparatuur aangegaan. De kosten bedragen circa € 75.000 per jaar.

d. Verplichtingen inzake FLO

De Sector RAV heeft een verplichting jegens haar werknemers inzake het functioneel leeftijdsontslag (hierna: FLO). In de CAO 2005-2007 is besloten per 1 januari 2006 het FLO af te schaffen en een nieuw stelsel in te voeren voor werknemers in bepaalde zware beroepen.

Voor nieuwe werknemers is een separate regeling overeengekomen. Voor werknemers die op het moment van het vervallen van de FLO-regeling al in dienst waren en recht hadden op FLO is een overgangsregeling getroffen (hierna: overgangsregeling FLO).

De FLO kosten van de overgangsregeling worden sinds 1 januari 2012 voor 95% gedekt door een bijdrage van het ministerie van VWS.

Naast de hierboven weergegeven feiten aangaande de FLO is tevens per 1 januari 2006 de FPU afgeschaft. Partijen zijn eind 2008 overeengekomen dat de overbrugging van personeel in de leeftijd van 62 tot 62 jaar en 9 maanden onder andere gedekt zal worden door de inkoop van extra pensioen door de werkgever. Deze inkoop van extra pensioen zal voor een deel van de werknemers plaatsvinden door een directe afstorting bij het ABP en voor het overige deel op het moment dat de betreffende werknemer 53 jaar wordt.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2016

AMBULANCEACTIVITEITEN (SECTOR RAV)

	Begroting (na wijziging) 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Opbrengst rittarief	22.035.000	24.521.260	23.346.937
Resultaat rittarief	-	- 2.398.250	- 1.529.599
Bijdrage VWS	1.695.000	1.947.321	1.889.609
Overige inkomsten	527.000	431.849	688.800
Vrijval voorzieningen	63.000	63.400	63.400
Totaal van de baten	24.320.000	24.565.580	24.459.147
Personeelskosten – excl. FLO	15.260.000	16.077.150	15.758.114
FLO kosten incl. VOP	1.868.000	2.054.917	2.149.489
Kosten Meldkamer	2.176.000	2.308.548	2.032.727
Kosten ambulances	3.001.000	2.861.878	2.917.088
Algemene kosten	2.775.000	2.454.361	2.445.682
Financiële lasten	325.000	324.568	355.447
Vennootschapsbelasting	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-
Totaal van de lasten	25.405.000	26.081.422	25.658.547
Totaal saldo van baten en lasten	- 1.085.000	- 1.515.842	- 1.199.400
Onttrekking reserve Huisvesting RAV	110.000	126.914	16.000
Resultaat ambulance-activiteiten	- 975.000	- 1.388.928	- 1.183.400

Toelichting op de ontwikkeling van het resultaat:

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting kunnen als volgt worden toegelicht:

Baten

Opbrengst rittarief

In 2016 zijn er 52.221 ritten gereden, terwijl bij het initiële budget is uitgegaan van 50.366 ritten.

Resultaat rittarief

Het opbrengstresultaat kan als volgt worden toegelicht:

	2016
	€
Initiële budget ambulancevoorziening op grond afspraken met zorgverzekeraars	22.123.010
Werkelijke opbrengst rittarieven	24.521.260
Opbrengstresultaat	- 2.398.250

Het opbrengstresultaat wordt veroorzaakt door hogere tarieven en meer ritten dan volgens het initiële budget.

Bijdrage VWS

Dit betreft de bijdrage van ministerie van VWS inzake de overgangsregeling FLO.

Zie voor een nadere toelichting de toelichting op de Personeelskosten – overgangsregeling FLO.

Het betreft 95% van de werkelijke kosten FLO/VOP.

Overige inkomsten

	Begroting (na wijziging) 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Opbrengsten GHOR/GGD	284.000	208.597	221.438
Extra inkomsten t.b.v. niet reguliere scholing	-	16.954	36.550
Overige opbrengsten	243.000	206.298	430.812
	527.000	431.849	688.800

De extra inkomsten GHOR/GGD en extra inkomsten scholing vertonen al jaren een dalende lijn door ingezet beleid van respectievelijk GHOR en RAV HM. De overige opbrengsten bestaan onder andere uit de sponsorovereenkomst met Zorg en Zekerheid, inkomsten uit detachering.

N.B. De doorbelastingen aan de overheids-RAV'en in Nederland zijn in tegenstelling tot voorgaande jaren verantwoord onder de betreffende kostensoorten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

Vrijval voorzieningen

	2016
	€
Efficiëncykorting	63.400
Totaal	63.400

Voor een nadere toelichting omtrent de redenen van vrijval wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Lasten

Personeelskosten - exclusief overgangsregeling FLO

De kosten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Begroting (na wijziging) 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Kosten rijdend personeel, staf- en steunfuncties	13.239.000	13.644.749	13.472.752
Opleidingskosten	552.000	691.025	624.328
Inhuur uitzendkrachten	754.000	839.403	931.117
Overige personeelskosten	715.000	901.973	729.917
	15.260.000	16.077.150	15.758.114

De afwijkingen tussen de begroting en de realisatie kunnen als volgt worden toegelicht:

- Hogere opleidingskosten door aanstelling nieuw personeel.
- Hogere inzet uitzendkrachten ter vervanging opleidingen nieuw personeel.
- Aanschaf werkkleding nieuw personeel.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

Personeelskosten - FLO-regelingen

De kosten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Begroting (na wijziging) 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Kosten FLO-regeling	1.611.000	1.886.884	1.940.140
Kosten werknemers oude FLO regeling	-	-	40.633
VOP-premies	100.000	162.928	57.459
Juridische- en accountantskosten samenhangend met overgangsregeling	157.000	5.105	111.257
	<u>1.868.000</u>	<u>2.054.917</u>	<u>2.149.489</u>

In 2016 zijn de doorbelastingen van de juridische- en accountantskosten ten gunste gebracht van de betreffende kostensoorten.

Kosten Meldkamer

De kosten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Begroting (na wijziging) 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Kosten Meldkamer	2.176.000	2.308.548	2.032.727
	<u>2.176.000</u>	<u>2.308.548</u>	<u>2.032.727</u>

De afwijkingen tussen de begroting en de realisatie kunnen als volgt worden toegelicht:

De kosten ten opzichte van 2015 en de begroting na wijziging zijn gestegen door extra inzet personeel (derden) teneinde de kwaliteit van de Meldkamer en daarmee van de gehele Ambulancevoorziening te verhogen.

Kosten ambulances

De kosten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Begroting (na wijziging) 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Kosten ambulances en piketauto's	1.716.000	1.625.709	1.860.364
Inventaris ambulances	100.000	126.945	28.108
Medische middelen	981.000	952.516	923.350
Kosten verbindingen	204.000	156.708	105.266
	<u>3.001.000</u>	<u>2.861.878</u>	<u>2.917.088</u>

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

De afwijkingen tussen de begroting en de realisatie kunnen als volgt worden toegelicht:

De geplande vervanging van 12 ambulances is doorgeschoven naar 2017, waardoor de afschrijving lager is uitgekomen. Daarnaast zijn de kosten van AVLS/GIS (verbindingen) t.o.v. 2015 gestegen door de afschrijving op de investeringen 2016 in mobilifoons en Wifi-aansluitingen op de kleinere ambulanceposten.

Algemene kosten

De algemene kosten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Begroting (na wijziging) 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Kosten gebouwen en standplaatsen	1.273.000	1.363.630	1.279.592
Kosten kantoor	1.004.000	1.002.390	787.391
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	113.000	88.341	104.579
Vrije marge gelden	385.000	-	274.120
	<u>2.775.000</u>	<u>2.454.361</u>	<u>2.445.682</u>

De afwijkingen tussen de begroting en de realisatie kunnen als volgt worden toegelicht:

De huisvestingskosten zijn hoger dan begroot met name door de hogere kosten onderhoud gebouwen en de indexering van de huren. Ook is de niet begrote huur van de post Hillegom over de jaren 2009 tot en met 2016 ad € 68.900,- in dit boekjaar verantwoord. Tegenover de hogere kosten onderhoud staat een onttrekking van € 126.914 aan de reserve Huisvesting RAV.

De 'kosten kantoor' hebben betrekking op de overige algemene kosten zoals verzekeringskosten, salarisadministratie, automatiseringskosten, abonnementen, advieskosten, accountantskosten, etc. Tevens is hieronder het saldo van baten en lasten van voorgaande jaren ad € 16.341 verantwoord.

Het budget 2016 'vrije margegelden' is toegevoegd aan het budget Personeelskosten en is ingezet voor kwaliteitsverbetering van de rijdende dienst, zoals verhoging van de paraatheid

Resultaat aanvaardbare kosten (normale bedrijfsuitoefening)

Het resultaat aanvaardbare kosten normale bedrijfsuitoefening kan als volgt worden toegelicht:

	2016
	€
Budget aanvaardbare kosten	22.123.010
Werkelijke netto kosten (kosten minus overige opbrengsten)	23.511.938
Incidentele posten:	- 1.388.928
Af: Vrijval voorziening efficiencykorting	63.400
Af: Onttrekking reserve Huisvesting RAV HM	126.914
Totaal incidentele posten 2016	<u>190.314</u>
Resultaat normale bedrijfsuitoefening	<u>79.242</u>

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Rechtmatigheid

De RDOG heeft conform de van toepassing zijnde regelgeving een normenkader inzake rechtmatigheid vastgesteld. Voor zover van toepassing voor de Sector RAV heeft er een rechtmatigheidsonderzoek plaatsgevonden.

Analyse begrotingsafwijkingen

Voor de analyse van de begrotingsafwijkingen wordt verwezen naar de toelichting op de programmarekening.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Op grond van artikel 189, lid 3 Gemeentewet (GW) zijn alle begrotingsoverschrijdingen op de lasten (en de daarmee overeenstemmende balansmutaties) onrechtmatig. Bij de afweging van de relevantie van deze onrechtmatige lasten is het criterium 'passend binnen het door het Algemeen Bestuur uitgezette beleid' van belang.

De sector RAV heeft een per saldo begrotingsoverschrijding van circa 5,7 % gerealiseerd. De algemeen manager is van mening dat de begrotingsoverschrijdingen op de lasten passen binnen het door het Algemeen Bestuur uitgezette beleid, omdat hiertegenover direct relateerbare baten en de reserve Aanvaardbare kosten RAV (RAK) staan. Daarnaast is de algemeen manager van de sector RAV van mening dat de begrotingsoverschrijdingen passen binnen het door het Algemeen Bestuur vastgestelde beleid.

Gedurende 2016 is reeds melding gemaakt van de overschrijdingen en zijn begrotingswijzigingen doorgevoerd. De mening van de algemeen manager wordt bekrachtigd door het Algemeen Bestuur bij de goedkeuring van de financiële verantwoording door het Algemeen Bestuur.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Uit hoofde van deze wet wordt de bezoldiging van alle topfunctionarissen verantwoord, ook als de norm niet is overschreden. Van overige medewerkers vindt een vermelding plaats bij overschrijding van de norm.

(€1.000)	drs. J.C. Bernsen	dr. J.J.M. de Gouw
Beloning	81	123
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	6	12
Voorzieningen van beloningen betaalbaar op termijn	7	15
Functie	Directeur PG	Directeur PG
Duur van het dienstverband	01-01 t/m 23-06	01-01 t/m 31-12
Omvang van het dienstverband	1,0 fte	1,0 fte
Beloning in de hoedanigheid van gewezen topfunctionaris	29	0
Beloning in het voorgaande jaar	116	119
Motivering overschrijding maximale bezoldigingsnorm	Niet overschreden	Niet overschreden

De beloning van de directie is gebaseerd op schaal 17 van de gemeentelijke cao. Door de verkoop van het saldo van verlofuren (€20k) aan het einde van zijn dienstverband, komt de heer Bernsen uit boven de norm. Omdat de arbeidsovereenkomst met de heer Bernsen is aangegaan per 1 oktober 2002, valt de heer Bernsen in de overgangsregeling en is er geen sprake van onrechtmatige betaling.

De beloning van de heer De Gouw is lager dan de algemene maximale bezoldigingsnorm van €179k. Vanaf 6 juli 2016 bekleedt de heer De Gouw tevens de functie van Directeur Publieke Gezondheid (DPG).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

De leden van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur ontvangen geen beloning voor hun bestuurslidmaatschap. De bestuurders zijn genoemd in paragraaf 4.4.

Bestuursleden

In de volgende tabel zijn de bestuursleden van de RDOG Hollands Midden genoemd. Het jaar betreft het jaar van aantreden als bestuurslid. Daarnaast is aangegeven of de betreffende persoon lid is van het Algemeen Bestuur (AB), Dagelijks Bestuur (DB) of de Auditcommissie (AC). De voorzitter van het AB en DB is de heer J.A. de Jager.

Naam	Functie	Lid AB	Lid DB	Lid AC
Mw. E.G.E.M. Bloemen	Burgemeester Zoeterwoude	2006	X	X
Mw. R. van Gelderen	Wethouder Leiden	2010	X	X
Dhr. I.G. Mostert	Wethouder Katwijk	2010	X	
Mw. I.C.J. Nieuwenhuizen	Wethouder Voorschoten	2010	X	
Dhr. M.A. den Boer	Wethouder Oegstgeest	2014	X	X
Mw. M.J. Fles	Wethouder Noordwijk	2014	X	
Dhr. A. Gotink	Wethouder Noordwijkerhout	2014	X	
Dhr. J.A. de Jager	Wethouder Alphen aan den Rijn	2014	X	X
Dhr. A.L. van Kempen	Wethouder Teylingen	2014	X	X
Mw. J.M. Nieboer-Buitinga	Wethouder Waddinxveen	2014	X	
Mw. J.W.M. Pietersen	Wethouder Nieuwkoop	2014	X	
Dhr. A.D. de Roon	Wethouder Lisse	2014	X	X
Dhr. F.M. Schoonderwoerd	Wethouder Kaag en Braassem	2014	X	
Mw. L. Leijendekkers	Wethouder Bodegraven-Reeuwijk	2015	X	X
Mw. C. Dijkstra	Wethouder Gouda	2016	X	X
Dhr. J. Gardeniers	Wethouder Leiderdorp	2016	X	
Dhr. D. de Haas	Wethouder Zuidplas	2016	X	
Mw. L. Sleuwenhoek	Wethouder Krimpenerwaard	2016	X	
Dhr. F.Q.A. van Trigt	Wethouder Hillegom	2016	X	

In het kader van de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is voor de sector RAV HM geen sprake van topfunctionarissen en verder is geen sprake van niet-topfunctionarissen waarbij hun bezoldiging het bezoldigingsmaximum overschrijdt.

Ondertekening van de financiële verantwoording

Leiden, ... 2017

.....
P. Haasbeek
Algemeen manager

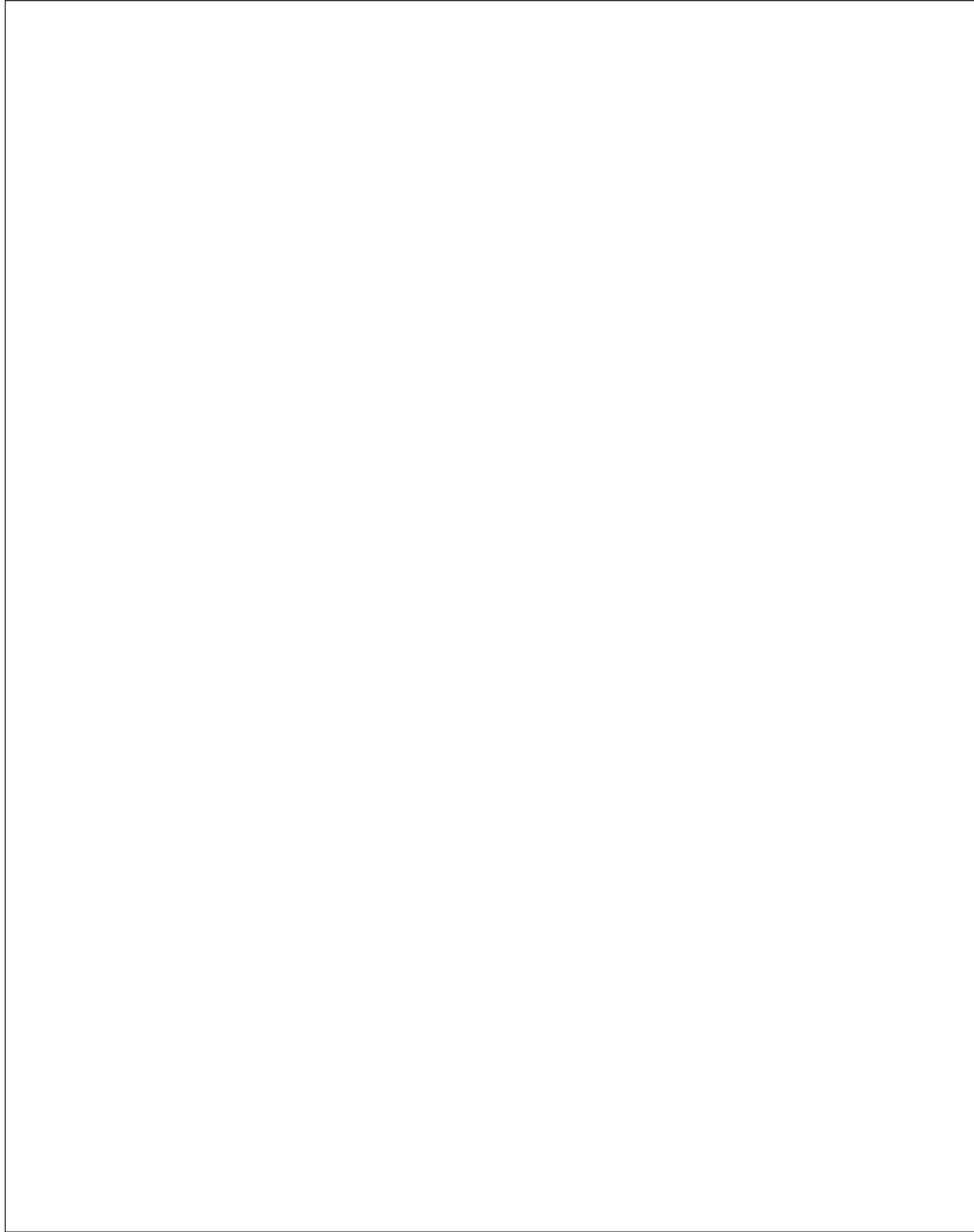
Algemeen Bestuur:

.....
J.A. de Jager
Voorzitter

.....
J.M.M. de Gouw
Secretaris

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

Controleverklaring accountant

Voorstel Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

Voorgesteld wordt om het resultaat van de ambulanceactiviteiten, groot - € 1.388.928 te onttrekken aan de Reserve Aanvaardbare Kosten RAV (RAK).

Specificatie resultaatbestemming

	2016
	€
Reserve Aanvaardbare Kosten RAV (RAK)	- 1.388.928
Totaal	- 1.388.928

Het saldo van de reserve Aanvaardbare Kosten RAV (RAK) na instemming door het Algemeen Bestuur RDOG met het voorstel Resultaatbestemming, groot € 335.152 dient volledig ten goede te komen aan de sector RAV HM. Indien de gelden van de sector RAV HM niet wordt besteed aan de sector RAV HM, dan zal de component Vrije marge in het initiële budget komen te vervallen.

Bijlagen

(geen deel uitmakend van de financiële verantwoording)

BALANS per 31 december 2016 volgens RJ

Deze balans is opgesteld met inachtneming van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ). De aanpassingen ten opzichte van de in de financiële verantwoording opgenomen balans betreft het in de balans opnemen van de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen en de presentatie van de Reserve Aanvaardbare Kosten (RAK).

ACTIVA	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	12.642.666	12.796.350
Totaal vaste activa	12.642.666	12.796.350
Vlottende activa		
Debiteuren	4.704.507	3.216.565
Voorziening dubieuze debiteuren	- 115.000	- 115.000
Overige vordering en overlopende activa	354.026	531.441
Liquide middelen	788.413	975.188
Totaal vlottende activa	5.731.946	4.608.194
Totaal generaal	18.374.612	17.404.544

PASSIVA	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Eigen vermogen		
Reserve Aanvaardbare kosten	- 779.124	937.717
Langlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	6.808.000	6.956.000
Kortlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	-	34.130
Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	1.481.000	1.280.000
Overige schulden/overlopende passiva	10.864.736	8.196.697
Totaal generaal	12.345.736	9.510.827
Totaal generaal	18.374.612	17.404.544

Aansluiting tussen balans Sector RAV volgens RJ en BBV

Afwijking tussen RAK volgens BBV en RJ

De afwijking tussen de RAK volgens het BBV en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ) kan als volgt worden toegelicht:

	2016
	€
Stand per 31 december bij toepassing BBV	2.090.804
Af: Resultaat volgens BBV	- 1.388.928
Af: Correcties als gevolg van toepassing RJ (arbeidskosten gerelateerde verplichtingen, zie niet uit de balans blijvende verplichtingen, punt b.)	- 1.481.000
Stand van de RAK per 31 december bedraagt volgens de voorlopige nacalculatie 2016 (bij toepassing RJ):	- 779.124

De Sector RAV verwacht dat de zorgverzekeraars en de NZa de voorlopige berekening van de nacalculatie 2016 zullen volgen.

Aansluiting tussen resultaat Sector RAV volgens RJ en BBV

Resultaat

	2016
	€
Gerealiseerd Resultaat volgens BBV	- 1.388.928
Bij: arbeidskosten gerelateerde verplichtingen per 1 januari 2016	1.280.000
Af: onttrekking aan de reserve Huisvesting RAV	- 126.914
Af: arbeidskosten gerelateerde verplichtingen per 31 december 2016	- 1.481.000
Resultaat volgens RJ	- 1.716.842

Colofon

RAV Hollands Midden

Postadres: Postbus 121, 2300 AC Leiden

Bezoekadres: Vondellaan 43, 2332 AA Leiden

info@ravhm.nl

www.ravhm.nl

Redactie: Johan van Rhijn (RAV HM)

Foto's: Edwin Walvisch Fotografie, Arie van Dijk en Plein10

Ontwerp: Vormix, bureau voor grafische vormgeving

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 27 maart 2017

RAV Hollands Midden

Postbus 121

2300 AC Leiden

A handwritten signature in blue ink, consisting of the letters 'w' and 'l' in a cursive style, is located in the bottom right corner of the page.

Deloitte Accountants B.V.
Voor idenfificatie te leiden.
Behoren bijlevendaring
d.d. 27 maart 2017